

Київський університет імені Бориса Грінченка
Київський університет імені Бориса Грінченка

Кваліфікаційна наукова праця
на правах рукопису

САВЧЕНКО ЮЛІЯ ОЛЕКСАНДРІВНА

УДК: 378 .016:784:785]:[37.015.31:316.454.54](043.3)

ДИСЕРТАЦІЯ
**ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ КЕРІВНИКІВ
ВОКАЛЬНИХ АНСАМБЛІВ ДО ТВОРЧОЇ ВЗАЄМОДІЇ
З МУЗИЧНИМ КОЛЕКТИВОМ**

011 Освітні, педагогічні науки
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

Дисертація містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело
_____ Ю. О. Савченко.

Науковий керівник: Мережко Юлія Валеріївна, кандидат педагогічних наук,
доцент.

Київ – 2023

АНОТАЦІЯ

Савченко Ю.О. Формування готовності майбутніх керівників вокальних ансамблів до творчої взаємодії з музичним колективом. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки. – Київський університет імені Бориса Грінченка, Київ, 2023.

У дисертації розроблено, теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено ефективність організаційно-методичних засад формування готовності майбутніх керівників вокальних ансамблів до творчої взаємодії з музичним колективом.

Проаналізовано стан готовності майбутніх керівників вокальних ансамблів до творчої взаємодії з музичним колективом. Встановлено, що творча взаємодія є особливою взаємодією керівника вокального ансамблю та учасників музичного колективу, яка заснована на тривалому, невербально-вербальному особистому контакті керівника зі співаками.

Визначено та схарактеризовано сутність основних понять дослідження. Спираючись на наукове осмислення понять «готовність до творчої діяльності», «психологічна готовність», «творча взаємодія», а також враховуючи вимоги до фахівців мистецької освіти, *готовність керівника вокального ансамблю до творчої взаємодії з музичним колективом розглядається як особистісно-професійна інтегрована якість фахівця, яка відображає сформованість мотиваційної сфери, знання, володіння методикою проведення занять та конструктивно-творчими якостями, що реалізується у суб'єкт-суб'єктних відносинах і діалогічному стилі педагогічного спілкування.*

Визначено компонентну структуру готовності до формування творчої взаємодії керівника вокального ансамблю з виконавцями, що складається з чотирьох компонентів: мотиваційного, когнітивного, діяльнісного, творчого. Мотиваційний компонент готовності визначає спрямованість системи мотивів,

потреб і цінностей майбутніх фахівців; когнітивний компонент містить комплекс професійних знань, активізацію пізнавальної активності, забезпечує цілісність уявлень студентів про діяльність у ролі керівника вокального ансамблю; діяльнісний – містить комплекс професійних умінь, сприяє збагаченню когнітивного досвіду для вирішення тих чи інших теоретичних і практичних завдань; творчий – визначає здатність виконувати конкретні професійні завдання та складається з сукупності різного виду завдань.

Розроблено критерії та показники сформованості готовності до творчої взаємодії в процесі репетиційної роботи над музичним твором, до яких віднесено: *мотиваційно-ціннісний* з показниками: володіння комплексом особистісних якостей керівника вокального ансамблю; схильність керівника вокального ансамблю до організаційної діяльності; наявність мотивації до налаштування учасників колективу на творчу взаємодію; *когнітивно-інформаційний* з показниками: вияв бажання створювати комфортні умови творчої взаємодії керівника зі співаками-ансамблістами; ступінь сформованості комунікативних вмінь керівника вокального ансамблю; *креативно-діяльнісний* з показниками: прояв нестандартного підходу в процесі вибору оригінального вокально-ансамблевого художнього репертуару; ступінь зацікавленості керівника у підборі оригінального та влучного репертуару для ансамблю; *конструктивно-творчий* з показниками: здатність спонукати творчий колектив до концертних виступів; ступінь володіння різноманітними психотехнологічними способами взаємодії з учасниками колективу.

Обґрунтовано організаційно-педагогічні, умови, які підсилюють ефективність методики формування готовності майбутніх керівників вокальних ансамблів до творчої взаємодії з учасниками колективу, а саме:

- сформованість певної системи особистісних якостей, професійних знань та умінь керівника вокального ансамблю;
- встановлення суб'єкт-суб'єктних відносин у вокальному колективі;

- реалізація методики творчої взаємодії всіх учасників вокального колективу в процесі роботи над музичним твором;

- створення сприятливого психологічного клімату у творчому музичному середовищі.

Представлено методику формування готовності майбутніх керівників вокальних ансамблів до творчої взаємодії з музичним колективом, яка складається з трьох етапів: організаційно-дослідницького, розвивального та конструктивно-рефлексивного; діалогічних методів та прийомів формування готовності майбутніх керівників вокальних ансамблів до творчої взаємодії з музичним колективом, як-от: алгоритм роботи над музичним твором, система послідовних операцій, методи впливу на виконавський колектив, спільне моделювання звучання музичного твору, колективне обговорення, гармонійний аналіз твору, методи імпровазації; рівнів сформованості готовності: високого (творчого), середнього (репродуктивного), низького (інтуїтивного).

Змодельовано процес формування готовності майбутніх керівників вокальних ансамблів до творчої взаємодії з музичним колективом. Структурно-компонентну модель представлено як систему взаємопов'язаних елементів (мети, музичного середовища, теоретичного та методичного блоків). В теоретичний блок входять: методологічні підходи, принципи, структурні компоненти готовності, критерії; в методичний – методика формування готовності, а саме: організаційні етапи, методи та прийоми, рівні сформованості готовності. Очікуваний результат: сформованість готовності майбутніх керівників вокальних ансамблів до творчої взаємодії з музичним колективом.

Наголошено, що практичного досвіду формування готовності до творчої взаємодії з вокальним колективом студенти набувають у процесі проходження практик: вокально-ансамблевої (безвідривної (3 курс), виробничої (педагогічної, безвідривної (3 курс) та виробничої (концертної, безвідривної (4 курс) за профілем майбутньої професії.

Дослідження проводилося впродовж 2019–2023 рр. у Київському університеті імені Бориса Грінченка, Криворізькому державному педагогічному університеті, Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького.

Для проведення педагогічного експерименту здійснено добір дослідницьких методик, зокрема: Карту суб'єктивних оцінок психологічного клімату СОПК (І. Шварца) – для діагностики психологічного клімату у вокальному колективі; «Опитувач визначення психічних станів учасників вокального ансамблю» для вивчення впливу вокально-ансамблевої діяльності на психічний стан учасників колективу; «Анкету з вивчення семантичного простору керівника вокального ансамблю» – для діагностики професійно-значущих особистісних якостей сучасного керівника вокального ансамблю; «Метод незавершених речень» – для вивчення думки щодо організаційно-педагогічних умов, сприятливих – для забезпечення творчої взаємодії у вокальному ансамблі; розроблено тест «Задоволеність роботою у вокальному колективі» для визначення ставлення ансамблістів до окремих аспектів діяльності ансамблю. Позначені методики разом із педагогічними методами дослідження – спостереженням, бесідою тощо, дозволили провести комплексне дослідження.

Результати педагогічного експерименту свідчать про суттєві позитивні зміни сформованості готовності майбутніх керівників вокальних ансамблів до творчої взаємодії з музичним колективом у студентів експериментальної групи порівняно з контрольною, що дає підстави стверджувати: мета дослідження досягнута, поставлені завдання виконані.

Наукова новизна результатів дослідження полягає в тому, що *вперше*: теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено ефективність організаційно-методичних засад формування готовності майбутніх керівників вокальних колективів до творчої взаємодії з музичним колективом; змодельовано процес формування готовності керівників вокальних ансамблів до творчої взаємодії з музичним колективом; узгоджено його окремі елементи (мету,

творче музичне середовище, теоретичний блок, що містить методологічні підходи, принципи, структурні компоненти готовності, критерії; та методичний блок, який охоплює методіку формування готовності, а саме: організаційні етапи, методи та прийоми, рівні сформованості готовності); розроблено методіку формування готовності майбутніх керівників вокальних колективів до творчої взаємодії з музичним колективом; представлено авторське визначення поняття «готовність майбутніх керівників вокальних ансамблів до творчої взаємодії з музичним колективом», що враховує специфіку навчання та виховання у творчому музичному середовищі;

- *уточнено* сутність понять: «готовність до творчої діяльності», «психологічна готовність», «творча взаємодія»;

- *удосконалено* діагностичний інструментарій для моніторингу рівнів сформованості готовності майбутніх керівників вокальних колективів до творчої взаємодії з музичним колективом; визначено критерії: мотиваційний, когнітивний, діяльнісний, творчий та їх показники, а також здійснено диференціацію рівнів сформованості готовності: високий (творчий), середній (репродуктивний), низький (інтуїтивний);

- *подальшого розвитку* набули форми, методи підготовки майбутніх керівників вокальних колективів до творчої взаємодії з музичним колективом.

Практична значущість дослідження полягає у розробці та апробації методіки формування готовності майбутнього керівника вокального ансамблю до творчої взаємодії з музичним колективом, позитивні результати якої дозволяють рекомендувати її до впровадження при роботі з вокальними колективами в ЗВО; визначено критерії та рівні сформованості готовності до творчої взаємодії у вокальному колективі; розроблено та апробовано діагностичний інструментарій для проведення комплексного дослідження, спрямованого на вивчення ефективності організаційно-методичних засад формування готовності керівника до творчої взаємодії з вокальним колективом. Результати дисертаційного дослідження дозволяють визначити конкретні механізми практичної реалізації в

процесі організації творчого музичного середовища в ЗВО; матеріали дослідження можуть використовуватися при організації занять з творчими колективами дітей та юнацтва у різних сферах мистецтв та у проведенні майстер-класів з викладачами мистецьких колективів; у післядипломній перепідготовці викладачів музичного мистецтва та при розробці навчальних матеріалів для цієї категорії освітян.

Ключові слова: творча взаємодія, система особистісних якостей, психологічний клімат, творче музичне середовище, майбутні керівники вокальних ансамблів, вища мистецька освіта, професійна підготовка.

Список публікацій здобувача

Наукові праці, у яких опубліковано основні результати дисертації

1. Савченко-Шлапак Ю.О. Педагогічний потенціал диригентсько-хорових дисциплін у фаховому навчанні майбутнього вчителя музики. *Теоретичні питання культури, освіти та виховання*. №1 (59). Київ. 2019. С.36-39.

2. Andreiko, O., Savchenko, R., Vasilenko, L., Khizhna, O., & Savchenko, Y. (2019). Creative Cooperation of Subjects of the Educational Process in the Context of Musical Activity. *Journal of History Culture and Art Research*, 8(1),93-99. doi:<http://dx.doi.org/10.7596/taksad.v8i1.1969>. Особистий внесок здобувача полягає в аналізі й узагальненні даних літературних джерел, формулюванні висновків, підготовці матеріалів до друку.

3. Savchenko R., Savchenko Y. Choral Conducting Competence as a Pedagogical System. *Journal of History Culture and Art Research* (ISSN 2147-0626) Tarih Kültür ve Sanat Araştırmaları Dergisi. Vol.8, No/4, December 2019 p. 382-390. Особистий внесок здобувача полягає у визначенні проблеми, постановці мети, підборі методів, проведенні дослідження, формулюванні висновків.

4. Pan Qianyi, Regina Savchenko, Yuliia Savchenko-Shlapak. Evelopment of the creativity of adolescents in learning musical activities. DOI 10.26886/2414-634X.5(49)2021.4. *Innovative Solutions In Modern Science*. No 5(49), New York, 2021, August 12, 202, p. 52-66. Особистий внесок здобувача полягає у формулюванні основних положень дослідження й аналізі його результатів.

5. Yuliia Savchenko-Shlapak, Regina Savchenko, Pan Qianyi Conjunto vocal: organização e funcionamento no ambiente musical e educacional. Editorial Authors and Associated Researchers. Atualização do autoconceito profissional na futura formação de orquestra condutores. *Laplage em Revista* ISSN: 2446-6220/Prefix DOI: 10.24115 v. 7 n. 3 (2021): Sept./Dec. Pesquisa científica: insights e descobertas p. 71-79. Особистий внесок здобувача полягає у визначенні проблеми, постановці мети, підборі методів, проведенні дослідження, формулюванні висновків.

6. Savchenko-Shlapak, Y., Savchenko, R., Lendiel-Syarkevich, A., Strohal, T., & Pavliuk, Y. (2022). Self-education culture of future music teachers: diagnostic and formative methods. *Amazonia Investiga*, 11(51), 129-139. <https://doi.org/10.34069/AI/2022.51.03.12>. Особистий внесок здобувача полягає в обґрунтуванні проблеми дослідження, визначенні мети, аналізу результатів, формулюванні висновків.

7. Савченко-Шлапак Ю.О. Професійне становлення майбутнього керівника вокального ансамблю в умовах музично-педагогічної освіти. *Наукові записки: Нац. пед. ун-т імені М.П. Драгоманова*; укл. Л.Л. Макаренко. К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2022. Випуск 151. С.147-153.

8. Савченко Р.А., Савченко Ю.О. Формування креативності майбутніх викладачів музичного мистецтва: теоретичний аспект. *Наукові записки: [збірник наукових статей] М-во освіти і науки України, Укр. держ. ун-т імені Михайла Драгоманова; упор. Л. Л. Макаренко. Київ: Видавничий дім «Гельветика», 2023. Випуск CLV (155). С. 27-34. Особистий внесок здобувача (50%) полягає у визначенні проблеми, постановці мети, обґрунтуванні методів дослідження і*

формулюванні висновків.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

9. Сохань М.О., Савченко-Шлапак Ю.О. Словесна дія та акторські підтексти як принцип формування артиста-вокаліста. *Modern research in world science*: матеріали міжнародної наук. - практ. конф., м. Львів, 29-31 жовтня 2022 р.;

10. Савченко-Шлапак Ю.О. «Symbiosis of music and theater teaching in professional training of future vocal ensemble director». *Modern trends in development of education and science: problems and perspectives*: матеріали міжнародної наук. - практ. конф., м. Київ-Львів-Бережани-Ломза, 1 листопада, 2022 р.;

ABSTRACT

Savchenko Y.O. Preparation of future vocal ensemble directors for creative interaction with a musical group. – Qualifying scientific work on manuscript rights.

Dissertation for obtaining the scientific degree of Doctor of Philosophy in the field of knowledge Education/Pedagogy, specialization 011 Educational, pedagogical sciences. – Borys Grinchenko Kyiv University, Kyiv, 2023.

The dissertation developed, theoretically justified and experimentally verified the effectiveness of the organizational and methodical principles of preparation of future vocal ensemble directors for creative interaction with a musical group.

The state of preparation of future vocal ensemble directors for creative interaction with a musical group is analyzed. It has been established that creative interaction is a special interaction between the leader of the vocal ensemble and the members of the musical team, which is based on long-term, non-verbal-verbal personal contact of the leader with the singers.

The essence of the main concepts of the research is defined and characterized. Based on the scientific understanding of the concepts "readiness for creative activity", "psychological readiness", "creative interaction", as well as taking into account the requirements for specialists in art education, the readiness of the leader of the vocal ensemble for creative interaction with the musical team is considered as a personal and professional integrated quality of a specialist, which reflects the formation of the motivational sphere, knowledge, mastery of the method of conducting classes and constructive and creative qualities, which is realized in subject-subject relations and a dialogic style of pedagogical communication.

The component composition of the structure of readiness for the formation of creative interaction of the leader of the vocal ensemble with the performers is determined, which consists of four components: motivational, cognitive, activity, creative. The motivational component of readiness determines the orientation of the system of motives, needs and values of future specialists; the cognitive component contains a complex of professional knowledge, activation of cognitive activity, ensures

the integrity of students' ideas about activities in the role of the head of a vocal ensemble; activity - contains a complex of professional skills, contributes to the enrichment of cognitive experience for solving certain theoretical and practical tasks; creative - determines the ability to perform specific professional tasks and consists of a set of different types of tasks.

The criteria and indicators of readiness for creative interaction in the process of rehearsal work on a musical piece have been developed, which include: motivational and volitional with indicators: possession of a set of personal qualities of a vocal ensemble leader; inclination of the leader of the vocal ensemble to organizational activities; the presence of motivation to set up team members for creative interaction; cognitive and informational with indicators: expressed a desire to create comfortable conditions for the creative interaction of the manager with the ensemble singers; the degree of formation of the vocal ensemble leader's communication skills; creative - active with indicators: manifestation of a non-standard approach in the process of choosing an original vocal-ensemble artistic repertoire; the degree of the leader's interest in selecting an original and apt repertoire for the ensemble; constructive and creative with indicators: the ability to motivate the creative team to concert performances; the degree of mastery of various psychotechnological methods of interaction with team members.

The organizational and pedagogical conditions that strengthen the effectiveness of the method of forming the readiness of future leaders of vocal ensembles for creative interaction with team members are substantiated, namely:

- formation of a certain system of personal qualities, professional knowledge and skills of the leader of the vocal ensemble;
- establishment of subject-subject relations in the vocal team;
- implementation of the method of creative interaction of all members of the vocal team in the process of working on a musical piece;
- creation of a favorable psychological climate in a creative musical environment.

The method of forming the readiness of future directors of vocal ensembles for creative interaction with the musical team is presented, which consists of three stages: organizational-research, developmental and constructive-reflexive; dialogic methods and methods of forming the readiness of future directors of vocal ensembles for creative interaction with a musical team, such as: an algorithm for working on a musical piece, a system of sequential operations, methods of influencing the performing team, joint modeling of the sound of a musical piece, collective discussion, harmonic analysis of a piece, methods of improvisation; levels of readiness formation: high (creative), medium (reproductive), low (intuitive).

The process of forming the readiness of future directors of vocal ensembles for creative interaction with a musical team is modeled. The structural-component model is presented as a system of interconnected elements (goals, musical environment, methodological approaches, principles, regularities, conditions, components, criteria, stages, methods, monitoring). Expected result: positive dynamics of formation of readiness of future directors of vocal ensembles for creative interaction with the musical team.

It is emphasized that students gain practical experience of forming readiness for creative interaction with a vocal group in the process of passing practices: vocal-ensemble (continuous) (3rd year), production (pedagogical, continuous (3rd year)) and production (concert, continuous) (4th year) according to the profile of the future profession.

The research was conducted during 2019–2023 at Kyiv University named after Borys Grinchenko, Kryvyi Rih State Pedagogical University, Melitopol State Pedagogical University named after Bohdan Khmelnytskyi.

To conduct the pedagogical experiment, a selection of research methods was made, in particular: Map of subjective assessments of the psychological climate of the SAPC (I. Schwartz) - for diagnosing the psychological climate in the vocal team; "Questionnaire for determination of mental states of vocal ensemble members" to study the influence of vocal ensemble activity on the mental state of team members;

"Questionnaire for the Study of the Semantic Space of the Vocal Ensemble Leader" - for diagnosing professionally significant personal qualities of the modern vocal ensemble leader; "Method of incomplete sentences" - to study the opinion about the organizational and pedagogical conditions, favorable - to ensure creative interaction in the vocal ensemble; the test "Satisfaction with the work in the vocal team" was developed to determine the attitude of the ensemble members to certain aspects of the ensemble's activities. The indicated methods, together with pedagogical methods of research - observation, conversation, etc., made it possible to conduct a comprehensive study.

The results of the pedagogical experiment indicate significant positive changes in the readiness of future leaders of vocal ensembles for creative interaction with the musical group among students of the experimental group compared to the control group, which gives reason to assert: the goal of the study has been achieved, the set tasks have been fulfilled.

The scientific novelty of the research results is that for the first time: the effectiveness of the psychological and pedagogical conditions for the formation of the readiness of future directors of vocal ensembles for creative interaction with the musical ensemble (formation of a certain system of personal qualities, professional knowledge and skills of the leader of the vocal ensemble; establishment of subject - subject relations in vocal ensemble; implementation of the method of creative interaction in the vocal team in the process of working on a musical piece; creation of a favorable psychological climate in a creative musical environment); the process of forming the readiness of vocal ensemble leaders for creative interaction with the musical team is modeled; its separate elements (goal, creative musical environment, theoretical block containing methodological approaches, principles, structural components of readiness, criteria; and methodological block covering the methodology of formation of readiness, namely: organizational stages, methods and techniques, levels of formation of readiness) were agreed upon organizational and pedagogical conditions included in the methodological block strengthen the effectiveness of the

method of forming the readiness of future leaders of vocal ensembles for creative interaction with the musical team); developed a methodology for forming the readiness of future directors of vocal groups for creative interaction with a musical group; the author's definition of the concept "readiness of future directors of vocal ensembles for creative interaction with a musical team" is presented, which takes into account the specifics of education and upbringing in a creative musical environment;

- the essence of the concepts: "readiness for creative activity", "psychological readiness", "creative interaction" has been clarified;

- the diagnostic toolkit for monitoring the levels of readiness of future directors of vocal groups for creative interaction with the musical group has been improved; the criteria are determined: the attitude of the head of the vocal ensemble to creative interaction with the team; the ability to create psychological comfort between the leader of the vocal ensemble and the team members; ability to choose an original artistic repertoire for the vocal ensemble by the leader; the ability to encourage students to perform concert activities during creative music-making and their indicators, as well as the differentiation of readiness levels: high (creative), medium (reproductive), low (intuitive);

- further development took shape, methods of training future leaders of vocal groups for creative interaction with a musical group.

The practical significance of the study lies in the development and approval of the methodology for forming the preparation of future vocal ensemble directors for creative interaction with a musical group, the positive results of which allow recommending it for implementation when working with vocal teams in higher education institutions; the criteria and levels of readiness for creative interaction in the vocal team are determined; a diagnostic toolkit was developed and tested for conducting a complex study aimed at studying the effectiveness of psychological and pedagogical conditions for the formation of the manager's readiness for creative interaction with the vocal team. The results of the dissertation research make it possible to determine specific mechanisms of practical implementation in the process of

organizing a creative musical environment in higher education institutions; research materials can be used in the organization of classes with creative collectives of children and youth in various spheres of art and in conducting master classes with teachers of art collectives; in postgraduate retraining of music teachers and in the development of educational materials for this category of educators.

Keywords: creative interaction, system of personal qualities, psychological climate, creative musical environment, preparation of future vocal ensemble directors for creative interaction with a musical group.

List of publications of an applicant

Scientific papers, in which the main scientific results of thesis are published

1. Savchenko-Shlapak Y.O. Pedagogichnyi potentsial dyryhentsko-khorovykh dystsyplin u fakhovomu navchanni maibutnoho vchytelia muzyky. Teoretychni pytannia kultury, osvity ta vykhovannia. №1 (59). Kyiv. 2019. S.36-39.

2. Andreiko, O., Savchenko, R., Vasilenko, L., Khizhna, O., & Savchenko, Y. (2019). Creative Cooperation of Subjects of the Educational Process in the Context of Musical Activity. *Journal of History Culture and Art Research*,8(1),93-99. doi:<http://dx.doi.org/10.7596/taksad.v8i1.1969>. Osobystyi vnesok zdobuvacha poliahaie v analizi y uzahalnenni danykh literaturnykh dzherel, formuliuvanni vysnovkiv, pidhotovtsi materialiv do druku.

3. Savchenko R., SavchenkoY. Choral Conducting Competence as a Pedagogical System. *Journal of History Culture and Art Research (ISSN 2147-0626) Tarih Kültür ve Sanat Araştırmaları Dergisi*. Vol.8, No/4, December 2019 r. 382-390. Osobystyi vnesok zdobuvacha poliahaie u vyznachenni problemy, postanovtsi mety, pidbori metodiv, provedenni doslidzhennia, formuliuvanni vysnovkiv.

4. Pan Qianyi, Regina Savchenko, Yuliia Savchenko-Shlapak. Evelopment of the creativity of adolescents in learning musical activities. DOI 10.26886/2414-634X.5(49)2021.4. *Innovative Solutions In Modern Science* No 5(49), New York,

2021, August 12, 202, r. 52-66. Osobystyi vnesok zdobuvacha poliahaie u formulivanni osnovnykh polozhen doslidzhennia y analizi yoho rezultativ.

5. Yuliia Savchenko-Shlapak, Regina Savchenko, Pan Qianyi. Conjunto vocal: organização e funcionamento no ambiente musical e educacional. Editorial Authors and Associated Researchers. Atualização do autoconceito profissional na futura formação de orquestra condutores. Laplage em Revista ISSN: 2446-6220/Prefix DOI: 10.24115 v. 7 n. 3 (2021): Sept./Dec. Pesquisa científica: insights e descobertas r. 71-79. Osobystyi vnesok zdobuvacha poliahaie u vyznachenni problemy, postanovtsi mety, pidbori metodiv, provedenni doslidzhennia, formulivanni vysnovkiv.

6. Savchenko-Shlapak, Y., Savchenko, R., Lendiel-Syarkevich, A., Strohal, T., & Pavliuk, Y. (2022). Self-education culture of future music teachers: diagnostic and formative methods. Amazonia Investiga, 11(51), 129-139. <https://doi.org/10.34069/AI/2022.51.03.12>. Osobystyi vnesok zdobuvacha poliahaie v obgruntuvanni problemy doslidzhennia, vyznachenni mety, analizu rezultativ, formulivanni vysnovkiv.

7. Savchenko-Shlapak Yu.O. Profesiine stanovlennia maibutnoho kerivnyka vokalnoho ansambliu v umovakh muzychno-pedahohichnoi osvity. Naukovi zapysky: Nats. ped. un-t imeni M.P. Drahomanova; ukl. L.L. Makarenko. K. : Vyd-vo NPU imeni M.P. Drahomanova, 2022. Vypusk 151. S.147-153.

8. Savchenko R.A., Savchenko Y.O. Formuvannia kreatyvnosti maibutnikh vykladachiv muzychnoho mystetstva: teoretychnyi aspekt. Naukovi zapysky: [zbirnyk naukovykh statei] M-vo osvity i nauky Ukrainy, Ukr. derzh. un-t imeni Mykhaila Drahomanova; upor. L. L. Makarenko. Kyiv: Vydavnychyi dim «Helvetyka», 2023. Vypusk SLV (155). S. 27-34. Osobystyi vnesok zdobuvacha (50%) poliahaie u vyznachenni problemy, postanovtsi mety, obgruntuvanni metodiv doslidzhennia i formulivanni vysnovkiv.

Scientific papers certifying the approbation of the research materials

9. Sokhan M.O., Savchenko-Shlapak Y.O. Slovesna diia ta aktorski pidteksty yak pryntsyv formuvannia artysta-vokalista. Modern research in world science: materialy mizhnarodnoi nauk. - prakt. konf., m. Lviv, 29-31 zhovtnia 2022 r.;

10. Savchenko-Shlapak Y.O. Symbiosis of music and theater teaching in professional training of future vocal ensemble director». Modern trends in development of education and science: problems and perspectives: materialy mizhnarodnoi nauk. - prakt. konf., m. Kyiv-Lviv-Berezhany-Lomza, 1 lystopada, 2022 r.;